

Stortinget i dette møte beslutter den oversendt til Odelstinget, slik at alle formalia er i orden, – og anser dette forslag for enstemmig bifalt.

Innstillingen fra justiskomiteen vil bli omdelt til representantene så hurtig som den er trykt, og presidenten gjør oppmerksom på at når ikke innstillinger og dokumenter blir omdelt hurtigere til representantene, skyldes det at vi ikke har fått dokumentene fra Regjeringen, fordi den ikke har maktet å få dem trykt, slik at bare vedkommende komite har fått noen gjenparter. Men presidenten mener at alle de saker det her gjelder, er av den viktighet at de ikke kan oppslås til behandling før samtlige representanter har fått adgang til å se samtlige dokumenter.

Møtet hevet.

Møte for lukkede dører
lørdag den 30 juni 1945 kl. 10.

President: H a m b r o.

Dagsorden:

1. Overbringelse av kgl. proposisjoner.
2. Meddelelser fra utenriksministeren.

Presidenten: Møtet foreslås satt for lukkede dører. Presidenten anser forslaget for enstemmig bifalt.

Videre foreslår presidenten at Regjeringens medlemmer og de i forretningsordenens § 54 nevnte funksjonærer gis adgang til møtet, – og anser forslaget for enstemmig bifalt.

Den innkalte varamann for Nordland fylke, lærer og gårdbruker Anton Olai Normann Ingebrigtsen Djupvik, har tatt sete i forsamlingen.

Det er til Stortingets president kommet følgende telegram fra Underhusets president:

«På Underhusets vegne ber jeg Dem uttrykke overfor alle medlemmer av det norske parlament vår oppriktige takk for Deres telegram, sendt på den første dag da parlamentet møtte etter Norges strålende frigjøring. De følelser som kom til uttrykk i telegrammet, har vi satt stor pris på og gjengjelder dem av fullt hjerte. Med hjertelig hilsen.

D. Clifton Brown.
President.»

Sak nr. 1.

Overbringelse av kgl. proposisjoner.

Statsråd Jahn overbrakte følgende kgl. proposisjoner (som straks referertes):

1. Kgl. proposisjon om ekstraordinære finansielle rådgjerder.
2. Kgl. proposisjon til Odelstinget om midlertidig tillegg til lov om Norges Bank av 23 april 1892.
3. Kgl. proposisjon om Stortingets samtykke til å erklære at Norge er i krigstilstand med Japan siden 7 desember 1941.

Presidenten: Presidenten vil foreslå at den kgl. proposisjon til Odelstinget om midlertidig tillegg til lov om Norges Bank blir sendt Odelstinget, men for å påskynde behandlingen av saken vil presidenten uttale som en forutsetning, at finanskomiteen straks kan begynne behandlingen av saken, idet Odelstinget da i første referatmøte vil oversende saken til finanskomiteen. Proposisjonen om ekstraordinære finansielle rådgjerder foreslås sendt finanskomiteen, og proposisjonen om Stortingets samtykke til å erklære at Norge er i krig med Japan siden 7 desember 1941, foreslås sendt den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite.

Disse oversendelsesforslag betraktes som enstemmig bifalt.

Sak nr. 2.

Meddelelser fra utenriksministeren.

Statsråd Lie: Den sak som jeg i dag skal gi melding om, har vært under behandling siden november 1944, og det er lykkes Regjeringen å holde den hemmelig, slik at intet har sivet ut i London. Jeg går ut fra at Regjeringen i så måte må kunne forutsette at saken på grunn av sin natur fortsatt blir betraktet som strengt hemmelig. Hvis noe siver ut, vil vitale interesser lett kunne bli skadelidende.

Presidenten: Presidenten vil gjerne understreke hva utenriksministeren her har uttalt. Det er en rekke medlemmer av dette Storting som ikke tidligere har hatt sete på Stortinget. Der vil bli omdelt til dem taushetserklæringen som de vil undertegne, og som vil bli deponert i Stortingets arkiv, og presidenten vil gjøre oppmerksom på det ansvar som følger etter ansvarlighetsloven ved behandlingen av alle saker av denne art som utenriksministeren her nevner.

Statsråd Lie: Den fremstilling som jeg kommer til å gi, er utarbeidet av ambassadør Andvord og meg i fellesskap og er bygget på vår hukommelse, idet sakens dokumenter ved en misforståelse fremdeles befinner seg i Storbritannia, i Regjeringens største sikkerhetsskap. Ved en feil ble en vogn koblet av på en stasjon slik at lasten ikke kom med «Andes», men vi venter safen hit i løpet av kort

tid. Jeg tar derfor ethvert forbehold med hensyn til data, og hvis jeg skulle gjøre meg skyldig i noen misforståelse eller feil, håper jeg Stortingets medlemmer vil tilgi meg det, da jeg ikke har dokumentene til stede. Så snart dokumentene blir for hånden, vil de selvsagt bli gjort tilgjengelige for utenrikskomiteen.

Som også bekjentgjort i Norge var jeg på en reise i Sverige etter innbydelse fra den svenske regjering i oktober 1944, og mens jeg var det ble jeg så invitert til også å komme til Sovjetsamveldet. Det skjedde samtidig eller like etter at russerne hatt gått inn nordpå. Det var en rekke praktiske spørsmål som måtte løses og som medvirket til at jeg mottok Sovjetregjeringens innbydelse til å komme til Moskva. Under mitt opphold i Moskva ble alle de praktiske spørsmål med hensyn til Finnmark og Nord-Norge løst. Det var spørsmål om chifferforbindelse mellom de norske styrker der oppe og de norske sivile myndigheter og Regjeringen i London, det var spørsmål om øyeblikkelig hjelp med matvarer fra sovjetrussiske lagre, det var spørsmål om hvordan konvoyer, skip med norske forsyninger til befolkningen der oppe skulle komme fram, og det var spørsmål om flyforbindelser m.v., en rekke spørsmål som det var nødvendig å løse. Jeg erindrer nå at vi også forhandlet om overføring av norske tropper fra Sverige til Nord-Norge. Det hadde vi på forhånd fått den amerikanske regjeringens forslag om at de skulle stille 10–11 store fly til disposisjon for oss, slik at vi hurtig kunne transportere norske politisoldater fra svenske baser til Kirkenes. Dette spørsmål ble også diskutert i Moskva og ble løst. I det hele tatt, alle praktiske spørsmål fikk en etter forholdene hurtig avgjørelse i Moskva. Den siste kvelden jeg var der borte, var jeg blitt invitert til å komme og hilse på Molotov. Besøket skulle finne sted kl. 11 om kvelden, det ble utsatt, og ved 1-tiden om natten kom ambassadør Andvord og jeg da endelig inn til Molotov i hans store utenriksministerbolig inne på Kreml. Han spurte først om jeg var tilfreds med den avgjørelse vi hadde fått på alle de praktiske spørsmål. Jeg måtte bare takke, og sa at alle sakene nå var i orden. Under samtalen kom han da til slutt inn på spørsmålet om Svalbard og Bjørnøya. Spørsmålet kom noe plutselig. Han begynte med å si at han hadde noe på hjerte som han gjerne ville nevne, og han kom så inn på Svalbardtraktaten. Han sa da først at traktaten med hensyn til disse øyene var blitt inngått uten at Sovjetsamveldet på forhånd var blitt konsultert, og på et tidspunkt da Sovjetsamveldet var ute av stand til å vareta sine interesser på en effektiv måte, - slik som situasjonen var blitt under den nåværende krig, sa han, var

det utenkelig at denne traktat, som også var undertegnet av Japan, Italia og Tyskland, fremdeles skulle forbli i kraft. Det var mot Sovjets interesser, og all rimelighet tilsa at den ble revidert. Han uttalte videre – jeg tør ikke innestå nøyaktig for ordlyden, men det er gjengitt så nøyaktig som Andvord og jeg husker det – at under den forløpne krig hadde det vist seg hvor vanskelig tilførselen til Nord-Russland kunne bli, når fienden fikk anledning til å sette seg fast på visse avgjørende punkter. Dette hadde nå hendt to ganger, og denne verdifulle landsdel av Sovjetsamveldet kunne ikke i fremtiden risikere å bli avskåret fra tilførsler fra utenverdenen. Molotov fremkom deretter med et positivt forslag om at Svalbardtraktaten nå skulle bli satt ut av kraft, og at det for fremtiden skulle bli ordnet slik at Bjørnøya, som man mente tidligere hadde vært russisk, på ny skulle komme under russisk overhøyhet, mens det med hensyn til Svalbard skulle innføres et kondominium eller felleseie.

Det var ikke fritt for at jeg følte det som noe av et sjokk, og jeg sa i samtalens løp at dette var første gang jeg var bekjent med at russerne var misfornøyet med Svalbardtraktaten, hvis nærmere detaljer jeg forøvrig ikke var noe særlig kjent med. Jeg fremholdt også at traktaten var kommet i stand med senere russisk godkjennelse, nemlig i 1926, og jeg gjorde videre oppmerksom på hvilken betydning så vel Bjørnøya som Svalbard hadde for befolkningen i Nord-Norge og for vårt land i det hele tatt, så vel på grunn av kull som på grunn av fangst og fiske. Jeg gjorde gjeldende at det selvfølgelig var umulig for meg å diskutere en sak som den foreliggende, uten at jeg hadde det nødvendige materiell, karter og traktaten for hånden. Dessuten gjorde jeg gjeldende at det ville være rimelig at russiske ønskemål med hensyn til Svalbardøygruppen og Bjørnøya først ble tatt opp når Norge igjen var fritt. Til slutt forsto Molotov at han ikke kom noen vei med Andvord og meg, og han var da enig i at jeg hurtigst mulig skulle reise tilbake til London og sette meg i forbindelse med Regjeringen, diskutere saken med de sakkyndige der og så la ham få vite de norske synsmåter.

Samtalen fant sted under forhold som jeg tror jeg forsiktig kan karakterisere som et press, et temmelig hårdt press. Og hans sluttbemerkninger var nærmest av ultimativ karakter. Men på tross av det skiltes vi som gode venner. Vi uttalte de beste ønsker for våre to land, og jeg reiste hurtigste vei tilbake til London. Det ble sent på natten, vi var vel først ferdige i Kreml ved 4¹/₂ 5 tiden om morgenen, og det som Andvord og jeg hadde å gjøre, var å sette oss til å notere ned alt vi kunne huske,

og gjengi så nøyaktig som mulig ordlyden av samtalen. Jeg forela for Regjeringen det materielle jeg hadde, så fort jeg kom til London. Vi var så heldige å ha noen menn i London som var kjent med Svalbardspørsmålet i sin alminnelighet og med Versaillestraktaten av 1920. Etter mitt forslag erklærte Regjeringen seg enig i at stortingspresident Hambro, dr. Arnold Ræstad og dr. Arne Ordning, skulle stå til min disposisjon, og at vi fire i fellesskap skulle utarbeide forslag til det norske svar. Komiteen tok seg god tid. Vi reiste ut på landet, fikk tak i alle dokumenter i ambassaden, og etter å ha studert saken i fire dager i isolasjon og skrevet utkast til forslag en 8-9-10 ganger, tenker jeg, før vi var fornøyet med ordlyden, reiste vi tilbake til London og forela saken for Regjeringen. Og Regjeringens beslutning var enstemmig. På grunnlag av betenkningen fra komiteen tok Regjeringen sitt standpunkt i saken. Andvord ble instruert om å meddele Molotov at den norske regjering med stor interesse hadde studert det fra Sovjetsamveldets side framsatte forslag, og vi uttalte at den norske regjering var besjelet av et sterkt ønske om å innta en holdning som kunne bidra til en lykkelig forståelse mellom de to land. Vi påviste i vårt svar alle de historiske misforståelser og faktiske feil som Molotov hadde gjort gjeldende i samtalen med meg. På den annen side uttalte Regjeringen at den fant det umulig under den forhåndenværende situasjon å gå inn på forhandlinger angående spørsmål som berørte suvereniteten over norske territorier. Da det man ønsket å oppnå fra Sovjethold, for oss først og fremst fremstillet seg som et sikkerhetshensyn særlig i de nordlige farvann, tenkte vi oss fra norsk side at saken kunne ordnes på den måte at de to land ble enig om et system som innebar en ordening med hensyn til felles forsvar av Svalbardøygruppen, omfattende også Bjørnøya, som kunne passes inn i de planer av generell natur som på det tidspunkt var alminnelig diskutert mellom de Forenede Nasjoner, og som hadde sin bakgrunn i det foreliggende forslag til en verdensorganisasjon til sikring av fred og til sikring mot angrep, den såkalte Dumbarton Oaks-plan.

Som Stortingets medlemmer vil erindre fra den tid og også fra pressen i dag, er det et stort avsnitt innenfor dette charter som omhandler nettopp regionale avtaler mellom land som har felles interesser, har geografisk fellesskap m.v. når det gjelder å beskytte bestemte territoriers sikkerhet. Med hensyn til det russiske spørsmål om kullgrubene på Svalbard som også var reist den natten i samtalen mellom Molotov og meg, sa vi fra at Sovjet-Samveldets interesser når det gjaldt kullgrubene, var

helt ut dekket ved den gjeldende Svalbardtraktat, hvor det sies at de som skjerper, kan få sin rett registrert og har da adgang til å drive kullgrubedrift. Noen revisjon av bestemmelsene om skjerpning og retten til å drive ut kull og metaller av de svalbardske fjell, fant vi ikke nødvendig.

Andvord meddelte så den norske regjeringens svar til Molotov, og sa at den norske regjeringens svar var så forståelsesfullt som mulig, og han uttalte håpet om at Molotov ville akseptere den norske regjeringens standpunkt. Men Molotov var ikke tilfreds. Han pukket igjen på at Svalbardtraktaten var kommet i stand på et tidspunkt da Sovjet-Samveldet ikke hadde vært i stand til å vareta sine interesser, og det var uomgjengelig nødvendig, sa han, at traktaten ble repudiert, d.v.s. ensidig opphevet, og erstattet med en ny traktat. Både jeg og også senere Andvord fikk det bestemte inntrykk at Sovjet-Samveldet vil gjøre alt for å komme bort fra alle traktater som er blitt inngått umiddelbart etter verdenskrig nr. 1. Det er et sort blad i Russlands historie, og de har alle mindreverdighetskomplekser når det gjelder den første verdenskrig. Alt som har forbindelse med Sovjet-Samveldets nederlag den gang, skal for alltid bringes ut av dokumenter og avtaler. Det er ikke fritt for at jeg har inntrykk av at det var et prestisjekrav fra Sovjet-Samveldets side å få den gamle Svalbardtraktaten opphevet.

Molotov var, som jeg nettopp sa, ikke særlig medgjørlig i det første møte som Andvord hadde med ham etterat Regjeringen hadde sendt sitt første forslag. Så ble Molotov syk, og etterat Andvord igjen hadde telegrafert til London, søkte han på ny Molotov. Andvord hadde da fått beskjed om at han igjen skulle søke å påvise hvor imøtekommende det norske svar var. Komiteen hadde igjen vært sammen, og på grunnlag av Andvords telegram hadde vi gjort noen tillegg og kommet med noen nye bemerkninger som klargjorde det norske standpunkt. Han ble bemyndiget til å meddele Molotov at når artikkel 9 i Svalbardtraktaten, i henhold til hvilken øygruppen skal være nøytral, var satt ut av kraft, ville den norske regjering i sin tid være villig til å foreslå Svalbardtraktaten opphevet og erstattet med en ny. Andvord hadde et nytt foretrede for Molotov, hvorunder han gjorde gjeldende at det norske svar i utpreget grad hadde vist forståelse med hensyn til de sovjetrussiske ønsker i Svalbardsaken. De hadde strukket seg så langt som det i det hele tatt var mulig for en regjering som ikke befant seg i sitt eget land, og håpet at sovjetregjeringen ville forstå det. Molotov ga da uttrykk for at man på sovjetrussisk side satte pris på den innstilling

man fra norsk side hadde vist. Han ønsket imidlertid å få bragt på det rene hvorvidt man ikke i forbindelse med forhandlingene om et felles forsvar og visse spørsmål vedrørende kullforekomstene også kunne diskutere en opphevelse av traktaten. Hertil svarte Andvord at den norske regjering var ute av stand til å gå med på forhandlinger som berørte suvereniteten over norsk territorium. Dersom man imidlertid fra russisk side ville stille seg forståelsesfullt overfor det norske svar, hadde han instruks til å meddele at han på ny ville reise til London for å forsøke å få den norske regjering til å love at den i sin tid skulle foreslå for det norske storting at nevnte traktat skulle søkes erstattet med en ny. Molotov ble mer velvillig innstilt, han bad om å få saken utsatt idet han måtte konferere med sin regjering – d.v.s. med Stalin.

3–4 dager etterpå ble ambassadør Andvord på ny kalt til Molotov som leste opp en erklæring som inneholdt sovjetregjeringens svar. Han fremhevet at erklæringen måtte bli å betrakte som muntlig, men han lot allikevel Andvord få en kopi for at det ikke skulle oppstå noen misforståelser. Erklæringen gikk ut på at man fra sovjetregjeringens side erklærte seg enig i tanken om å etablere et felles forsvar på Svalbard og Bjørnøya. Dessuten ønsket man å åpne visse forhandlinger angående kullgrubene, idet det var av stor betydning for Nord-Russland å kunne utnytte kullene på Svalbard. Og endelig ble det i erklæringen fremholdt at sovjetregjeringen næret ønske om at det i sin tid måtte opptas forhandlinger om repudiering av Svalbardtraktaten og avsluttelse av en ny avtale hvori visse parter av den gamle ikke ble tatt med. Han fremholdt meget sterkt at det sovjetrussiske svar inneholdt en meget betydelig innrømmelse fra russisk side, idet man ikke berørte spørsmålet om suvereniteten til de omhandlede øyer. Man hadde ikke dermed definitivt fraskrevet seg adgangen til senere å oppta dette spørsmål, men man opptok det ikke nå. Andvord svarte på sin side at ved en ordning som den påtenkte ville også det Sovjet ønsket, nemlig en ordning som sikret de nordlige tilførselslinjer, samt muligheten av å diskutere forskjellige saker i forbindelse med kullgruve-spørsmål, bli tatt opp. Andvord erklærte seg villig til å reise, og han kom til oss i London med erklæringens tekst. Molotov ba ham innstendig om å reise, og ønsket ham alt mulig hell på turen til London.

Da så Andvord kom til London, ble det på ny holdt en rekke møter i den komite jeg allerede har nevnt som ble supplert med minister Berg, Andvord og meg. Komiteen formulerte et nytt forslag. Det var bygget på det gamle,

men var enda mer tydeliggjort enn tidligere. Dessuten utarbeidet vi i London et ferdig forslag til en erklæring som skulle fremlegges i Moskva hvis Andvord anså det nødvendig. Vi kom nemlig til det resultat at det her gjaldt å beholde initiativet – ikke la russerne få chance til selv å komme med noe forslag, for når en stormakt står overfor en liten stat, betrakter den ofte sitt eget forslag som – jeg holdt på å si – Guds ord. Det blir alltid en prestisjekamp i slike situasjoner. Etterat det så hadde vært et fellesmøte mellom Regjeringen og komiteen, reiste Andvord tilbake igjen til Moskva, idet planen var at han – hvis det var mulig – skulle unngå å levere det konkrete forslag til erklæring, og ellers søke å holde seg til den alminnelig samtaleform om prinsippene. Det forslag han hadde med, gikk ut på at den norske Regjering erklærte seg villig til å søke å oppnå Svalbardtraktaten forandret for så vidt § 9 angår, og å erstatte § 9 med en avtale mellom Sovjet-Samveldet og Norge om opprettelse av et felles forsvar på Svalbardøygruppen og Bjørnøya. Norsk suverenitet skal markeres ved at eventuelle baser, flyplasser, havneanlegg, festningsanlegg med videre, skal være på grunn tilhørende den norske stat. Det norske og det sovjetrussiske flagg skal vaie sammen over disse anleggene. Hvis man nådde fram til enighet om prinsippene på dette grunnlag, skulle man så ta opp forhandlinger med de kontraherende parter – de som hadde undertegnet Svalbardtraktaten – og da først og fremst med Storbritannia, Amerika, Frankrike og Holland, samt Sverige. Forutsetningen var da at hvis vi fikk deres billigelse, skulle den gamle Svalbardtraktat erstattes med en ny Svalbardtraktat som inneholdt denne nye bestemmelsen i en ny § 9. Det viste seg nødvendig for Andvord da han kom tilbake til Molotov, etter sin første konferanse og etter å ha innhentet vår fullmakt, å fremlegge utkastet til en foreløpig avtale eller erklæring. Molotov var mer tilfreds nå enn før, og sa at dette var virkelig grunnlag for nærmere diskusjoner. Andvord var behendig. Da han var nødt til å levere erklæringen, gjorde han oppmerksom på at det jo var håpløst for Regjeringen i London å gå inn på virkelige forhandlinger nå, fordi vi hverken hadde eksperter eller karter i den utstrekning vi trengte for å være sikker på å få en avtale som kunne stå for all kritikk. Molotov forstod det, og det vi fryktet, nemlig at vi allerede under vår landflyktighet i Storbritannia skulle være nødt til å inngå en forpliktende avtale, kom vi altså fra, idet Molotov da var blitt godlynt og syntes vi hadde vist forståelse, og han var derfor enig i at saken ikke skulle diskuteres mer før Norge igjen var fritt.

Denne sak har vært meget vanskelig. Det har tatt meget av min tid, og meget av Regjeringens tid, og det har tatt meget tid hos de menn som stod Regjeringen bi i den vanskelige situasjon. Molotov måtte straks etter at han hadde hatt sin siste samtale med Andvord, reise til San Fransisco. Jeg møtte ham der flere ganger, og en kveld fikk jeg anledning til å spørre ham hvordan det gikk med Svalbard. Da sa han: «Det venter vi med. Vi vil først se å bli ferdig i San Fransisco.»

Nå kan imidlertid situasjonen bli den at vi når som helst kan vente oss – og jeg tror før fredsforhandlingene blir opptatt – nye ønsker fra Sovjet-Samveldet for å få denne sak løst. Regjeringen har med tilslutning av den komite som har stått den bi, ment at den har vunnet tid, og ved siden av har den klart å beholde initiativet, som er av overmåte stor betydning i denne sak. Dernest har vi søkt å forstå Sovjet-Samveldets spesielle sikkerhetsinteresser når det gjelder saken. Det vil ikke bli truet mer under noen fremtidig krig. Det vil på forhånd sikre seg baser som kan beskytte deres tilførselsveier. Russerne har en trang til å være fredelige, de er av en fredelig natur, men de vil også sikre freden, og de tror ikke på fred uten å sikre den med nødvendige våpen og annen beskyttelse. Jeg erindrer godt den natten med Molotov da han la hånden på Grønland og sa: «Der står Amerika.» Så la han hånden på Island: «Der står Amerika.» Så sa han videre:

«Britene gjør krav på Lampedusa og Pantellaria i Middelhavet, og forlanger base for sine livsviktige oversjøiske ruter i Middelhavet. De forlanger baser i Algeriet og Marokko og i Afrika i det hele tatt. Og Amerika forlanger base i Stillehavet slik at det kommer nær inn på oss ved øygrupper som det vil ha.»

Vi har forsøkt å forstå denne trang til sikkerhet, beskyttelse med våpen. Vi fant da ingen vei mulig enn å tilby dem en regional forsvarsavtale innenfor rammen av og under kontroll av den verdensorganisasjon som nå skal søkes bygget opp til sikring av freden. Vi har vært i en tvangssituasjon, men jeg tror at det som kunne reddes, er blitt reddet. Jeg tror at hvis vi ikke hadde fulgt den linje vi fulgte, ville vi i dag hatt sovjetrussiske stridskrefter på Svalbardøygruppen – ikke alene tror jeg det, jeg er overbevist om at det hadde vært tilfelle.

Jeg må til slutt, som tidligere sagt, be om at man er meget forsiktig og holder denne sak hemmelig.

Presidenten: Presidenten vil foreslå at utenriksministerens redegjørelse oversendes den utvidede utenriks- og konstitusjonskomi-

te. Som utenriksministeren nevnte, har utenriksministeren allerede drøftet spørsmålene med komiteen, gitt komiteen underretning, og sakens dokumenter vil bli oversendt komiteen så snart de kommer fra England, slik at man sammen med utenriksministeren kan drøfte sakens realiteter og på det tidspunkt som utenriksministeren etter konferanse med komiteen måtte finne det opportunt, bringe saken inn for Stortinget.

Votering:

Presidentens forslag om oversendelse bifaltes enstemmig.

Protokollen ble deretter opplest og foranledighet ingen bemerkning.

Presidenten: Forlanger noen ordet før møtet heves?

Kjær: Jeg vil bare få spørre presidenten om denne sak om Svalbard som skal sendes utenriks- og konstitusjonskomiten, kommer tilbake til dette Storting?

Presidenten: Det er helt umulig å gi noe svar på det i dette øyeblikk. Saken er ikke tatt opp fra russisk side. Fra norsk side vil det neppe bli gjort noe for å fremskynde dens behandling. Det er ikke noe ønskemål for oss å bringe alle de praktiske spørsmål opp før vi er i en sterkere stilling på Svalbard enn vi er i dag, og har alle våre eksperter instruert på forhånd.

Cato Sverdrup: Jeg vil få lov til å spørre den ærede utenriksminister om spørsmålet Syd-Varanger har vært berørt i hans konferanser med Molotov.

Statsråd Lie: Det har ikke vært nevnt noen ting om det norske fastland. Jeg har ved to leiligheter, først i en samtale med Dekanozov, en viseutenrikskommisær som bl.a. har Norge til virkefelt, og senere i en samtale med Molotov, berørt grenseproblemene fordi vi jo får Sovjet-Samveldet som naboland der oppe i nord i stedet for Finland. Ved begge anledninger brukte de omtrent samme ord, nemlig at det skulle være den gamle grense, den som vi har hatt med Finland. Og det har aldri vært nevnt eller fremsatt noen russiske krav i Nord-Norge. Ett at de motiver som komiteen og Regjeringen hadde ved behandlingen av den sak som jeg her har nevnt, var nettopp at vi får gå inn for en felles forsvarsordning ved Svalbard i håp om at vi derved skal komme bort fra eventuelle russiske ønskemål i Nord-

Norge, og jeg har det bestemte inntrykk at vi har klart å unngå noe krav der oppe. Det var ett av de ledende motiver for alle som behandlet saken i London.

Som sagt tror jeg, at vi får Nord-Norge igjen slik som det var før denne krig.

Møtet hevet kl. 10,40.

Møte for lukkede dører
tirsdag den 3 juli 1945 kl. 17.

President: M o n s e n .

Dagsorden:

1. Innstilling fra finans- og tollkomiteen om finansministerens redegjørelse av 22 juni 1945 (innst. S. A.).
2. Foreløpig innstilling fra den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite om utenriksminister Lies redegjørelse for lukkede dører den 21 juni 1945 (innst. S. B.).
3. Referat.

Etter forslag av presidenten besluttet enstemmig:

1. Møtet holdes for lukkede dører.
2. Regjeringens medlemmer og de i forretningsordenens § 54 nevnte funksjonærer gis adgang til møtet.

Sak nr. 1.

Innstilling fra finans- og tollkomiteen om finansministerens redegjørelse av 22 juni 1945 (innst. S. A.).

Komiteen hadde innstillet:

Finansministerens foreløbige redegjørelse av 22 juni d. å. vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Sak nr. 2.

Foreløpig innstilling fra den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite om utenriksminister Lies redegjørelse for lukkede dører den 21 juni 1945 (innst. S. B.).

Komiteen hadde innstillet:

I.

Regjeringen bemyndiges til ved fortsatte drøftelser med den britiske regjering å klarlegge betingelsene for en norsk deltagelse i okkupasjonen av Tyskland og eventuelt fremsette for Stortinget de nødvendige forslag.

II.

Regjeringen bemyndiges til å foreta de undersøkelser den finner betimelige for å fremskaffe det nødvendige grunnlag til å avgjøre hvorvidt Østgrønlandsavtalen med Danmark bør oppsies, fornyes eller offisielle forhandlinger bør opptas.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Protokollen ble opplest og foranlediget ingen bemerkning.

Hambro: Jeg vil henstille til representantene å legge de hemmelige dokumenter på bordet her, så kontoret kan ta vare på dem.

Møtet hevet kl. 17,05.

Møte for lukkede dører
fredag den 6 juli 1945 kl. 10.

President: M o n s e n .

Dagsorden:

1. Innstilling fra den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite om krigstilstand mellom Norge og Japan (innst. S. D.).
2. Innstilling fra finans- og tollkomiteen angående ekstraordinære finansielle åtgjørelser (innst. S. C.).
3. Referat.

Presidenten: Presidenten foreslår at møtet holdes for lukkede dører, og at Regjeringens medlemmer og de i forretningsordenens § 54 nevnte funksjonærer gis adgang til møtet – og anser det som enstemmig vedtatt.

Den innkalte vararepresentant for Bergen, fru Anna Jacoba Jebsen Henriksen, har tatt sete i forsamlingen.

De saker som er oppslått til behandling i dette møte, har ikke ligget ute i den reglementsmessig bestemte tid, men presidenten ber om forsamlingens samtykke til at sakene allikevel i henhold til § 28 i Stortingets reglement kan behandles i dette møte – og anser det samtykke for gitt.

Sak nr. 1.

Innstilling fra den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite om krigstilstand mellom Norge og Japan (innst. S. D.).